

Lausuntopyyntö saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaluonnoksesta

Kunnanhallitus 17.11.2025 § 288

368/00.04.01.02/2025

Joensuun alueellinen jätelautakunta on päättänyt 23.10.2025 § 43 varata toimialueensa kunnille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, kuntien vesihuoltolaitoksille ja Pohjois-Karjalan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle mahdollisuuden lausunnon antamiseen luonnoksesta saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaksi.

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaan kunta vastaa asumisessa ja vapaa-ajan asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuollon järjestämisestä. Joensuun alueellinen jätelautakunta on 24.2.2022 päättänyt siirtymisestä kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteiden jätteenkuljetukseen. Kunnallinen jätehuolto-yhtiö Puhas Oy on toimeenpannut jätteenkuljetusjärjestelmää koskevaa jätelautakunnan päätöstä.

Joensuun alueellisen jätelautakunnan koko toimialueella kunnallinen jätehuolto-yhtiö Puhas Oy järjestää saostus- ja umpisäiliölietteen tyhjennykset 1.1.2026 alkaen. Polvijärven kunnan ja Liperin pohjoisosan alueella tyhjennykset alkoivat Puhas Oy:n järjestämänä jo huhtikuussa 2025. Kunnan järjestämän jätehuollon maksut ja maksujen perusteet määritetään jätelain (646/2011) mukaan jätetaksassa, jonka hyväksyy kunnan jätehuoltoviranomainen. Lietejätehuollon taksa päivitetään nyt koskemaan koko jätelautakunnan toimialuetta. Muiden jätelajien jätetaksa määritetään erikseen. Koko toimialuetta (Ilomantsin, Joensuun, Liperin, Kontiolahden ja Polvijärven kunnat) koskevan taksan on määrä tulla voimaan 1.1.2026.

Lietejätehuollon taksaluonnoksen rakenne ja maksujen perusteet säilyvät ennallaan voimassa olevaan lietetaksaan verrattuna, yksittäisiä päivityksiä lukuun ottamatta. Maksutaso on määritetty nyt ensimmäistä kertaa Ilomantsin, Joensuun, Kontiolahden ja Liperin kunnissa sovellettaville lietteen tyhjennys- ja kuljetusmaksuille.

Saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksa on valmisteltu yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Yhtiö vastaa jätehuoltopalveluiden järjestämisestä, esimerkiksi kuljetuspalvelun hankinnasta. Tyhjennys- ja kuljetusmaksujen perustana on kilpailutetun tyhjennys- ja kuljetuspalvelun kustannus. Käsittelymaksut perustuvat toimialueen kunnissa hyväksyttyihin vesihuoltolaitosten taksoihin.

Ennen taksan hyväksymistä kuntalaisille ja muille asianosaisille varataan mahdollisuus lausua mielipiteensä luonnoksesta jätetaksaksi jätelain 79 § ja hallintolain (434/2003) 41 § mukaisesti. Jätelautakunnan osakaskunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta ja vesihuoltolaitoksilta pyydetään lausunnot taksaluonnoksesta. Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella taksaluonnokseen tehdään tarvittaessa muutoksia, jonka jälkeen taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautakunnalle.

Kunnan jätemaksun perusteet

Jätelain 78 §:n mukaan kunnan on perittävä järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille tehtävän hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätehuollon kustannukset muodostuvat jätteen kuljetuksen ja käsittelyn lisäksi muun muassa asiakaspalvelun, jäteneuvonnan, tiedotuksen ja laskutuksen järjestämisestä,

henkilöstökustannuksista, tietojärjestelmien ylläpidosta ja jätehuollon kehittämisestä. Jättemaksun on vastattava kunnan tarjoamaa palvelutasoa.

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jättemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. Perusteina voidaan lisäksi ottaa huomioon jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä ja noutoalueella, kunnan keräysvälineiden käyttö sekä kuljetusmatka kuljetettaessa jäte yksittäisenä kuljetuksena. Jättemaksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä jätetaksassa.

Jätetaksan rakenne

Saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksassa määritetään maksut lietejätehuollon palveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö järjestää kotitalouksille ja kunnille. Taksa sisältää tyhjennys- ja kuljetusmaksut, käsittelymaksut sekä lisätyöstä aiheutuvat maksut maksuperusteiseen. Taksa sisältää myös kunnan toissijaisen saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuoltopalvelun maksut.

Kiinteistön haltijalle lietejätehuollon maksu muodostuu tyhjennys- ja kuljetusmaksusta sekä käsittelymaksusta. Lisäksi tapauskohtaisesti laskutetaan lisämaksuja, jotka perustuvat kuljettajan kiinteistöllä tekemään lisätyöhön. Jättemaksuilla katetaan jätevesijärjestelmän lietteiden tyhjennyksestä, kuljetuksesta vastaanottoipaikkaan ja käsittelystä aiheutuvat kustannukset. Jätetaksassa vahvistetaan arvonlisäverottomat maksut. Kunnan jättemaksuihin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa arvonlisäveroa.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksu

Voimassa olevaan lietetaksaan verrattuna taksaluonnos sisältää uutena tyhjennys- ja kuljetusmaksut koko toimialueelle. Kuntakohtaisesti määritetyt maksut on esitetty taksaluonnoksen 6 §:n taulukoissa 1–5. Maksu määrätään kiinteistön sijaintikunnan perusteella.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksujen perustana on jäteyhtiön kuljetusurakoitsijoille maksamien korvausten suuruus. Kuntakohtaisten maksujen määrittämisessä on huomioitu kunnan osien kuuluminen eri kuljetusurakka-alueisiin. Urakka-alueittain arvioitujen tyhjennystapahtumien määrän perusteella on laskettu koko kunnan alueella sovellettavat maksut.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksu on määritetty taksassa neljään eri tyhjennyksen tyyppiin, joiden maksut eroavat suuruudeltaan. Säännöllinen tyhjennys tarkoittaa tyhjennystä, joka tehdään säännölliseksi sovitun tyhjennysrytmin mukaan, esimerkiksi kerran vuodessa. Tyhjennys tehdään tällöin vuosittain samalla viikolla. Tyhjennyksen viikonpäivä määräytyy alueen ajojärjestelyn mukaan. Tilaustyhjennys tarkoittaa kiinteistön haltijan tilaamaa kertaluonteista tyhjennystä, joka tehdään seitsemän arkipäivän kuluessa tilauksesta tai sovitulla viikolla. Täsmätyhjennys tarkoittaa kiinteistön haltijan tilaamaa kertaluonteista tyhjennystä, joka tehdään kolmen arkipäivän kuluessa tai erikseen sovittuna ajankohtana (aamupäivä tai iltapäivä).

Taksaluonnokseen sisältyy uutena tyhjennystyyppinä päivystystyhjennys. Se tarkoittaa kiinteistön haltijan tilaamaa kiireellistä tyhjennystä. Päivystystyhjennys on saatavilla viikon jokaisena päivänä ympäri vuorokauden ja se aloitetaan viimeistään noin viiden tunnin kuluessa tilauksesta. Taksaluonnos ei sisällä päivystystyhjennyksen maksuja, vaan ainoastaan maksuperusteet.

Maksut vahvistetaan jätelautakunnassa myöhemmin ja lisätään tämän jälkeen taksaan.

Säännöllinen tyhjennys on muita tyhjennystyyppejä edullisempi. Säännöllisellä tyhjennysrytmillä olevaan tyhjennykseen liittyy muita tyhjennystyyppejä vähemmän hallinnollista työtä. Lisäksi säännölliset tyhjennykset mahdollistavat tehokkaamman reittisuunnittelun, mikä vähentää lietteiden kuljetuksessa kertyviä ajokilometrejä. Myöhemmin vahvistettava päivystystyhjennyksen maksu tulee olemaan korkein, sillä jätteenkuljettajan on pystyttävä tekemään tyhjennys nopeasti tilauksen saatuaan, ympäri vuoden ja vuorokauden. Lisäksi päivystystyhjennyksessä liete kuljetetaan yksittäisenä kuormana vastaanottoaikaan.

Tyhjennys- ja kuljetusmaksut on porrastettu tyhjennettävän lietteen määrän perusteella. Keräysajoneuvolla voidaan kuljettaa vastaanottoaikaan kerralla usean kiinteistön pienemmät lietemäärät, tai yhden tai kahden kiinteistön suuremmat lietemäärät. Tyhjennettäessä enintään 6,5 m³ lietettä on tyhjennys- ja kuljetusmaksu pienempi, ja mikäli lietemäärä on 6,5–14 m³ on tyhjennys- ja kuljetusmaksu korkeampi.

Kuljetuksesta aiheutuvan kustannuksen lisäksi tyhjennys- ja kuljetusmaksu sisältää hallintokulun, jolla katetaan jäteyhtiölle mm. asiakaspalvelun, tietojärjestelmien, ja laskutuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Uuden palvelun käynnistämisvaiheessa esimerkiksi asiakaspalvelusta, tiedottamisesta ja viestinnästä, kilpailuttamisesta sekä asiakasrekisterin ylläpidosta aiheutuu tavanomaista tilannetta korkeammat kustannukset. Osa näistä kustannuksista katetaan palvelun käynnistämisvaiheessa perusmaksulla, joka määritetään muiden jätteiden taksassa.

Käsittelymaksut

Lietteiden käsittelymaksut on taksaluonnoksessa määritetty erikseen saostussäiliölietteelle ja umpisäiliölietteelle. Pienpuhdistamolietteeeseen sovelletaan saostussäiliölietteen käsittelymaksua. Tyhjennys- ja kuljetusmaksun tapaan käsittelymaksut on määritetty kuntakohtaisesti, ja maksu määräytyy kiinteistön sijaintikunnan perusteella taksan taulukon 6 mukaan.

Käsittelymaksua laskutetaan 0,5 m³:n perusteella jokaiselta alkavalta puolelta kuutiolta. Käsittelymaksujen suuruus eroaa kuntien välillä, koska maksut perustuvat kuntien vesihuoltolaitosten taksoihin ja toisistaan eroaviin vastaanotosta aiheutuviin kustannuksiin. Kontiolahden osalta käsittelymaksut on määritetty Joensuun maksutason mukaisesti. Tämä perustuu siihen, että Kontiolahdella sijaitsevien kiinteistöjen lietteet kuljetetaan valtaosin käsiteltäväksi Joensuun Kuhasalon puhdistamolle Kontiolahden jätevesien vastaanottoaikaan puutteellisen kapasiteetin takia.

Taksaluonnoksessa käsittelymaksut ovat valmisteluajankohdan (lokakuu 2025) mukaiset. Mikäli kuntien vesihuoltolaitokset ilmoittavat ennen taksan varsinaista hyväksymistä vastaanottomaksujen muutoksista, ne otetaan vielä jatkovalmistelussa huomioon.

Maksut lisätyöstä ja hukkakäynti

Lisätyöstä ja hukkakäynnistä perittävät maksut ja niiden perusteet säilyvät luonnoksessa ennallaan nykyiseen lietetaksaan verrattuna.

Lietteiden tyhjennys vaatii eri tyhjennyskohteissa eri määrän työtä. Mikäli kuljettajan työ kiinteistöllä edellyttää tavanomaista enemmän aikaa, ajoneuvon siirtämisen eri keräysvälineiden välillä, tai lisämuletkujen käyttämistä yli 40 metrin matkalle, veloitetaan tyhjennyksen yhteydessä lisämaksu. Lisämaksujen perusteena on jätteen keräys- ja kuljetusolot kiinteistöllä.

Mikäli keräysvälinettä eli saostussäiliötä, lietesäiliötä tai muuta jätevesijärjestelmään kuuluvaa lietetilaa ei voida tyhjentää kiinteistöllä vallitsevien olosuhteiden takia tai kiinteistön haltijasta johtuvasta syystä, veloitetaan käynnistä hukkakäyntimaksu. Maksun veloittaminen perustuu kuljettajan tyhjennysyrityksen yhteydessä tekemään työhön ja siten tyhjennysyrityksestä aiheutuviin kustannuksiin. Hukkakäyntimaksu voidaan veloittaa esimerkiksi, jos keräysajoneuvolla ei voida ajaa kiinteistön pihatiellä tien huonon kunnon takia, jos auraamaton lumi, liukkaus tai tiellä oleva este estää tyhjentämisen, tai jos keräysvälineeseen on laitettu sinne kuulumatonta ainetta. Hukkakäyntimaksu veloitetaan myös, jos keräysvälinettä ei löydy tai se on tyhjennyskerralla tyhjä.

Kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun maksut

Jätelain 33 §:n perusteella kunta vastaa myös muilla kuin asuin- tai kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöillä syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta, jos jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Taksaluonnoksessa määritetään siten myös kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun maksut.

Nämä maksut on tyhjennys- ja kuljetusmaksujen osalta määritetty 25 % asumisen ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan maksuja korkeammiksi. Käsittelymaksujen ja lisämaksujen osalta sovelletaan samoja maksuja kuin asumisen ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöille. Taksaluonnokseen sisältyy lisäksi jätemaksujen laskutusta, maksamista ja perintää sekä muistutuksen jättämistä koskevat säännökset, jotka perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Lausunto pyydetään antamaan 21.11.2025 mennessä.

Liitteenä:

- 1) Joensuun kaupunki - Alueellisen jätelautakunnan päätös 23.10.2025 §43
- 2) Luonnos lietetaksaksi 1.1.2026 alkaen (13.10.2025)
- 3) Lausuntopyyntö saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksaluonnoksesta

Lisätietoja: kunnanjohtaja Jari Tuononen, p. 050 435 8700

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa liitteenä olevaan saostus- ja umpisäiliölietteen jätetaksan luonnokseen vuodelle 2026. Kunnanhallitus toteaa, että tulevana vuosina kustannusten nousua tulee hillitä siten, että taksat eivät nouse kohtuuttomasti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.